

33227 *

Å N G E R M A N L A N D

Allmänt

Landsmåls- och Folkminnesarkivet
Uppsala

9/3 1983

B O I J A, John E., 1983

Svar på ULMA:s frågelista M 188

Vård och användning av vilda träd, buskar
och örter på inägomark

2 bl A4

33227

XO 5D

John E. Boija

N:a Kyrk.gat. 16 A

871 00 Härnösan.

Ink. till Dialekt- och
Folkminnesarkivet

d. 9/3 1983 Dnr 45 E11b

Härnösand den 7-3-1983.

Dialekt Och Folkminnesarkivet

Åsa Nyman

Uppsala.

ULMA 33227. John E. Boija. 1983
ANG. ALLMANT.
Frgl M 188

Tack för brevet som kommit mig tillhanda unde min sjukhustid är nu i alla fall hemma så att jag tagit närmare del av brevets innehåll och det nya frågeformuläret. Jag måste tyvärr säga Eder att frågornas innehåll har jag inte så mycke kännedom om .

Som Ni vet har vi inga Ekar här uppe i Norrland. Vården om inägorna och ders trädbestånd har inte varit fö enat med några andra intressen än gallring och bekämpning av insekter.

Linden förekommer ej här så att man kan följa upp den för närmare studium.

Flädern har ingalunda under min tid varit av speciellt intresse inom vår region. Att den var av intesse för instrumentbyggare som så gärna velat få tag på ^Fläderträ.

Malörten däremot har ingått i våra gängse huskurer och medikamenter väk kryddat stundom blandat med brännvin för magsmärtor och för bröset.

Fortsättning.

Följande träd har ju gärna vårdats avsedda för tillve kning av körredskap.

Björken avsågs som bra till kördonen med sjävväxta med ämnen till timmer-
kälkar, skaklar till selkrokar. Vid vagnshjul tillverknin sökte man böjda
trädgrenar.

Tallens rötter togs tillvara till spant för båttillveknin och vid fartygs
byggandet. Här i Härnösand hade man minst tre skeppsvarv där man hade
behov av sådant virkw av fet och välväxt fura. Till mastträd som skulle
vara raka dessa träd vårdades alltid under sin växttid.

Husbönderna som skulle förse sina byggnader med "snickarglädje" kring
husfasaderna , dörrar och fönster såg till att lämpligt virke stod att få p
på hans marker. Till möbeltillverkningen ville man ha furuvirke med vackra
ådringa kring kärnan såväl furu som björk. Till korgarbeten föredrog man
fura som gick bra att spåna av. Till mjölktrågen användes mycket asp som
var lätt att tälja i. Till garvning användes bark av al t.ex.

Nyponbuskarna var man särskilt angelägna att vårda för att skörda de välmogna
nyponen som torkades till närande soppor och thedrycker.

Rönnarna som man gärna bevarat dels för rönnbären som man såg överbefolkade a
avsidensvansarna som kom i stora flockar och begärlit mumsade i sig
av bären tills de faktiskt var så berusade av de frostbitna bären.

Däremot saknar vi hagtorn här i Norrland.

Av björkaska tillverkade man medel för tvättnings medel.

Av ljung som man brände och piskade ren tillverkades kvastar som vi
kallade moriskvastar.

Detta är i korta drag vad jag kan avge som svar på

der frågelista M 188.

ULMA 33227. John E. Boija. 1983
ANG. ALLMANT.
Frgl M 188